

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... Fél évre... Negyed évre...

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy halasos... Hirdetési díjak... Kéziratok vissza nem adatnak.

Olvasóinkhoz.

Tizenhét éves ismerősök már a »DEBRECZEN» hirlap s Debreczen városának nagyérdemű olvasó közönsége.

De az 6-év leáldoztával mégis csak jól esik lelkünknek visszatekinteni az örömben és bűben, jóban és rosszban oly változandó multra s érezvén az új-év közeledtét, jól esik reménylenünk, hogy a mi a multban bu volt és rossz sors, az a jövőben jóra fordulhat s mi volna nagyobb boldogság egy lapra nézve, mintha az előtte álló új-év folyamában a haza boldogulását, a haza sorsának jobbra fordultát hangoztathatná?

De nincs, valóban nincs erre való kilátás. Rossz csillagok járnak s a néha valóban egy csillag-jós szerepéhez hasonló szerepre utalt hirlapiró elborult szírvet tekint a hon jövője elé.

Keletlen egy világ-háboru előjelei dübögnének. Bele fogunk e vészbe sodortatni magunk is, a nélkül, hogy egy szabadon és függetlenül nyilvánuló nemzet-akarát védpajzsát tarthatnók fők felé.

A külföld bonyodalmainak árjában hajó-roncsot képezünk, melyet a felzdult hullámok kény és kedv szerint vetnek ide s tova.

És idebent? Oh mily kétségbejött képet nyújt hazánk belélete!

A kormány reakcionárius czélokát készit elő. Erre szolgál minden újabb intézkedése és kivált a törvényhatósági reform nyílt czélzata, melylyel guzba köttetik minden, a minek eddig (nemzetünk évezredek közzelleméből kifolyólag) szabad mozgása volt. Megtámadta és megsemmisítette e kormány a választás szabadságát egyrészt a virilizmus, másrészt a hatalmi erőszak nyílt szabadalmazása és mindennemű lélekvásárlásnak nyílt üzelve által, megsemmisítette a prot. egyházak autonómiát és most már kinyújtotta szentségtelen kezét az igazságszolgáltatás függetlenségére felé is.

Pénzügyileg a tönk szélén állunk — hazug szépítgetések daczára — a deficitből deficitbe sodortatunk; a kalandos foglaltási politika csak rontott a helyzeten; pénzügyeink (mint akár csak a Fortunátusok és Fuggerek idejében) egy hatalmas üzér-klikk markába kerültek, a mely nem elégszik meg azzal, hogy anyagi javaink legjavát kizsákmányolja, de e mellett (egy hatalmas és lopva óriási vesztélylyé növekedett faji érdek szem előtt tartásával) beleavatkozik és faji befolyást érvényesit politikai és társadalmi életünk minden ágában.

Ezen kormány tíz éves uralma alatt (leginkább anyagi függés, hozzáférhető hiru vagy kapzsi jellem kihasználása folytán szolgáló lett többség segítségével) megtörtént minden, a mi a kormány állását szilárdította, de a nemzetet még inkább gyöngítette. Tönkre ment, végtelenül tönkre ment e nemzet praepotens földbirtokos-középosztálya. A nemzet iránti rokonszeny

s a nemzet tekintélye a hazai nemzetiségekkel szemben megszűnt; csak azért, mert a kormány erőlyes föllépés helyett alkudott velök, valahányszor így kívánták saját fennállásának érdekei. Imé, a horvát botránnyok, a román irredenta és a panszláv izgatások!

És a mit hihetetlennek véltünk, oda jutottunk, hogy még nyelvünkért is harcolnunk kell; imé, a katonai elemekkel való hivatalos levelezés köteles német nyelve!

És a mi oly megdöbbentő, a kormány a magyarság önvédelmét czélzó politikai és közművelődési mozgalmakat nem támogatja, de a nemzetiségök haragja mindenkor szittatik egy-egy a kormánytól kiinduló balfogás által. Ilyen oka volt p. o. a horvát botránnyoknak, a magyar czimereknek késő és adott alkalom nélkül történt kitűzése, vagy a kamarális okmányoknak éppen így adott alkalom nélkül és titkos elszállittatása.

Valjon mily gyanuk ébredjenek lelkünkben, midőn egy magát legkivált előrelátónak, taktikusnak és opportunusnak tartó kormány ilyeket követ el?

Azt kell hinnünk, hogy az anyagilag czélzatosan tönkre tett, szabadságától, bizony a falatját elejtő mesebeli holló és hízog róka módjára megfosztott, belviszály, zavarok és kétségbejött kilátások elé lökött nemzetre súlyos napok várnak és nincs kormánya, mely bármilyen más érdeket megvetne s csakis a nemzet érdekei által vezéreltetve állana meg a kormány-rudján.

Veszélyes lejtőre vezettek benünket s csakis egy elvakított, elv-hagyók által részben elv-hagyórá lett, megcsalt nemzetben történhetett meg, hogy ilyen kormány tíz éves uralmának csapását országos lakomával, förendjelezett és címezett hiúságok eget-vertő öröm-kardalával ünnepelje meg!

De nem hasonlított-e a kormányelnök tizévi kényszer-jubileuma egy olyan ember kicsapongó jókedvéhez, a ki — tönk és végromlás szélén s így vesztét érezve — koczint megrottott hitelezőjével és sirva vigad, mint a magyar már tenni szokta »háromszáz esztendő óta!

De azok, a kik Caesar diccszekere előtt hámba nem oltöznek, szerényen várják idejüket, a midőn elkérik tőlük az egyedül lehetséges, századokon, nagy elődök által, disteljesen hirdett gyógy-balzsamot, a nemzet-életet hosszassá, és boldoggá teremtő orvosszert, ők érzik lelkök mélyén, hogy e balzsam, e hosszú nemzet-élet és boldogulás azon nagy eszmében van elrejtve, a melynek neve függetlenség és önállóság!

Ez vagy megjön magától a korban, vagy kivívjuk azt a kortól, de elmaradnia nem lehet. S a mig nem érezzük fők fellett hő sugarát, hordjuk sziveink mélyében és hirdesse ki-ki úgy, a mint hirdetni adott: egy KOSSUTH LAJOS lángelme ihletett szózatával, a tanítványok, a dícső harc közkatonái meggyőződésük és imádatuk hangjaival.

Közeledik a közjogi alap megújításának nemzet-életi fontossággal bíró válsága. Nem titok többé, hogy a magyar kormány — a nemzet háta mögött — már megalkudott. Önröndelkezés a külügyek, had- és pénzügyi terén, — Ausztriától elkülönözött vámtérület, — a jegybank felállítására már elejtett dolgok; a kormány ezt szépen elvégezte Bécsben egymaga, a többség meg fogja szavazni Budapesten.

S e perczen nincs erősen nyilatkozó nemzet-akarát, a nemzet majd csak akkor emeli fel jobbát, a midőn a szó, a pusztatiltakozás kevés lesz!

Ez a helyzet hű képe. Három éve áll e sorok írója a debreczeni függetlenségi párt által, e lap, mint közlönyének vezetésére megválasztott f. szerkesztő, a »Debreczen» élén. Ó is hű, bár igénytelni letéteményese volt és marad azon elvnek, a magyar függetlenség és önröndelkezés elvének, melyért e lap vezetői sokat küzdöttek és szenvedtek. Mindnek a tiszta öntudat képezte legfőbb jutalmát.

E küzdelmet folytatjuk a jövő évben, e jutalomra igyekszünk méltók maradni.

Lapunk nem subvenzionált lap; egészen önjerejéből áll fenn s csak is azon szerény eszközökkel rendelkezik, a melyeket a közönség pártfogása bocsát rendelkezésére. Éppen anynyival, a mennyivel egy önjerejéből fennálló magyar vidéki lap rendelkezhetik. És így nem teszünk fényes ígéretek, de a mit ígértünk, azt megtogjuk tartani. Odaadó munkássággal, lelkesült buzgalommal sokat lehet pótolni — s az, hogy az ember nem kénytelen egyebet hangoztatni, mint valódi, soha meg nem cserélt meggyőződését: szüntelen könnyűvé és örvendetessé teszi a küzdelmet.

Minden oldalról függetlenség az igazság szabad hangoztatására mindég kész lap marada Debreczen. A nagy politika üzése nem tartozván egy vidéki lap keretébe: tájékoztató képben vonjuk össze ennek legfőbb mozzanatait. Vezércikkjeinkben viszont a magyar haza, politikai és társadalmi fontos kérdéseinek szabad és független fejtegetését nyújtandjuk. Társadalmi és helyi rovatainkban különben — lapunk elveinek fenntartásával — mint eddig, ugyezentul is örömet nyitunk tért e város intelligenciájának, rézetének szabad nyilvánítására.

Mint helyi lap, nem félünk belenyulni egy-egy darázs-fészekbe sem s mint eddig, helyt állunk mi ilyenkor ezentul is a vidéki hirlapiró különleges pályájával járó helyzetnek.

E nemes várost s vidékét érdeklődő minden kérdésben alapos és független véleménynyhangoztatunk, minden helyiesemény felől pedig igyekszünk gyors és kimerítő értesülést nyújtani. Éa e mellett ismeretterjesztő és mulattató részünkre is sulyt fektettünk; élénkesség, változatosság tekintetében pedig (s ezt bátran mondjuk ki) lapunk eddig is verseny nélkül áll a vidéki hirlapiróadalomban. Ennyit általában; addig is, mig a jövő évben követendő munka-programmunkról szöhatnánk, nyugodt tudattal ajánljuk lapunkat a n. é. közönség pártfogásába! Debreczen, 1885. decz. 22.

Gáspár Imre.

Belföldi hírek. Ujévi üdvözlések. Az országgyűlési szabadelvű párt nevében Szontágh Pál fogja új év alkalmával Tisza Kálmánt üdvözölni, Péchy Tamást, a ház elnökét pedig Dr. Falk Miksa. Ezen üdvözlések azért bírnak fontossággal, mert ilyenkor politikai enunuciációk szoktak történni. — A kiállító vasárnap tisztelegtek Széchenyi miniszternél, továbbá Schimer Gyula miniszteri tanácsosnál és Matlekovics államtitkárnál. Ez utóbbi az üdvözli beszédre azt felelte: Nem tudja, vajjon meddig sikerül megmaradnia a kájn irigységgel szemben azon a polczon, melyre most a közvélemény felemelte. Vajjon kik és hol vannak az államtitkár ur igrigei? — jegyzi meg a »Pesti Napló». — A törvényhatósági javaslat ellen az aradi ügyvédek is tiltakoznak. Az aradi ügyvédi kamara választmánya ugyan s f. hó 19 én tartott ülésén egyhangulag elfogadta

dr. Mulek Lajos kamarai tag erre vonatkozó indítványát. — Az osztrák magyar vámkonferencia tegnap délelőtt 11 órakor tartott első ülését Matlekovics államtitkár elnökléte alatt a kereskedelmi miniszteriumban.

Külföldi hírek. A franciaia 7 esztendőre decz. 28-án választatik meg. Akkorra hívja össze a kormány a nemzeti kongresszust, mely a két ház összes tagjaiból alakul. Legfontosabb tárgya most a franciaia kamarának a Tonking-ügy, melynek minden pártban vannak barátai és ellenségei. — A forrongó Balkán. A katonai meghatalmazottak ma vagy holnap befejezik helyszíni munkálataikat s minden jel arra vall, hogy ezzel nem csupán a fegyverszünet, hanem a végleges béke megkötése is elő lesz készítve. A bolgár kormány a hatalmakhoz intézett legújabb jegyzékében kijelenti, hogy a nemzetközi katonai bizottság határozatainak magát aláveti, de egyuttal azon feltételt köti ki, hogy a szerb csapatok Bolgárországból kivonuljanak, a bolgár csapatok azonban Pirotot a béke megkötéséig megszállva tarthassák. A jegyzék a nagyvezér iratára és az osztrák-magyar ügyök szóbeli nyilatkozatára hivatkozik, melyekben kilátásba helyeztetett, hogy a Bolgárország részéről kivívott katonai eredmény számba fog vétetni. —

KARCZOLATOK.

(Régi mese új alkalmazásában. — Jós és költő.) Mikor a kormány oly durván és erőszakosan bánik az ellenzékkel, mint Aradon Tabajdy Károly, Hontban Majtényi és a parlamentben Tisza Kálmán: mindig eszünkbe jut egy régi példázat.

Volt ugyanis egyszer egy öreg ember. Haja ősz, lába ingadoszó, karja remegő s szeme világa homályosodóban. Mikor asztalnál ült, a kanálból mind kicsöpögtette a levest az abroszra. Menye és fia megutálák az aggyatyánt s a kuczkoiba tuszkolták; ott egyék, ott haljon és egy csorba cserép-tányérba öntötték az ételt.

Az öreg embernek gyakran könybe láb-badt a szeme s szomoruan tekintett a terített asztal felé. Hát egy nap kiejti kezéből a csorba tányért, mely száz darabra tört szét. Menye lobogó haragra gyult; az öreg nem szól s busan csüggeszté le fejét. Vettek neki két garason fatálat; ebből egyék ezentul Néhány nappal azután a fiatal pár gyermekei fadarabokat faragcsáltak.

— Mit csináltak? — kérdi az apa. — Fatálacsákat, édes apám, a miből édes apám és édes anyámuak enni adunk, majd ha megöregednek...

Nos, ha majd az ellenzékkel kormány lesz és eszébe jut, mint bánik Tisza Kálmán az ellenzékkel, majd jobban megérti a nyelvűlő Kleon és vidéki haram-basái, mit jelent az a mese!

Nevezetes képessége az emberi léleknek, legkivált pedig annak, a melyben van költészet is, hogy jövőjét erős vonásokban képes — maga elé varázsolni.

Ezt látjuk azokban a versekben is, a melyeket Jókai Mór írt 7 éves korában s a melyeket most közöl újra a »Vasárnapi Ujság».

9 éves korában egy elme-háborodott kis zsidó fiucska róla verselgetett — imé, ma 60 éves korán tul, nem egyszer ismét valami elme-háborodott filozofemizmus érzése vezeti fényes tollát.

Másik verse szólott ilyeneképen: Tartsd meg jó Atyámat Isten Hogy az mindenben megsegítsen Ha dolgaiban hibát Hogy halhat.

Boldog Isten! Mintha csak a Gyulai Pál előre vetett árnya volna, mely évek mulva csakugyan, mindenben megintette dolgaiban hogy ha hibát látott! Egy másik versében rectorat kéri fel: Hogy a jóra vezéreljen Hogy az ördög kárt ne tegyen Az én lelkemben. Csodálatos előrelátás! A derek rector meghalt és így nem óvhatta meg, hogy három évtized mulva az ördög, vagy is Tisza Kálmán, ne tegye meg a tudvalevő kárt a jeles költő lelkében!

Valóban le kell borulnunk a Vates (jós és költő) ihletének ily korai jelentkezésére előtt!

Gili Balázs.

ilyenkor minden házbán. Azon töri a fejét a család nagya, kicsinyje, mivel fogja meglepni kedveseit, vagy mivel lepik meg őt. Apa és anya titkos suttogással állapodnak meg a gyerekek ajándékaira úgy, melyik érdemel szebbet, jobbat, — melyiknek lesz büntetése a szegényebb kriszkindli. Másfelől a nagyobb gyerekek sugnak össze. Nekik is vannak titkaik, kivált a lányoknak, akik kezük ügyeségéről tesznek próbát karácsonyra, apának selyem himzésű papucsot, halóspikát, anyának törökzótartót, asztalkendőt készítenek. Nagy dolog ez a kis lányoknak, különösen a pénzkeresés miatt. Mert ha apától, anyától nem lehet költséget kérni, hát kitől? Rendesen ilyenkor csinálják a gyerekek lányok az első... a d o s s á g o t a divat-kereskedőnél, könyvárusnál, sat. kik szívesen elvárnak, míg papa, anya túl vannak a meglepetésen és árulás veszélye nélkül lehet nekik prezentálni a számlát! Az öregek kevésbé vannak generozva, a mi a meglepetések beszerzését illeti. Zsuffolya a kirakatok, nyitva a boltok, csak be kell menni és megynitni az erszényt. A debreczeni üzletek, fenyés késlettel várják a karácsonyi ünnepi, valóján „j ó k e d v ű a d a k o z k o t k á t”. Hát a jótékonyagot gyakorló intézetekről s az erre igényt tartó árvákról és szegényekről hányan fogunk megemlékezni?...

* Dr. Imre Sándor, főiskolánk hajdani jeles tanára, e hó 19-én tartotta meg a kolozsvári egyetemen uolós előadását, mert csaknem felszazados tanári pályája után nyugalmába szándékozik vonulni. Tanítványai — ragaszkodásuk jeleül — saját arczképeiket tartalmazó díszes albumot nyújtottak át a vezető tanárnak, ki e kedves emlékért meghatottan mondott köszönetet.

* Népesedés. A decz 13-tól decz 19-ig terjedő hét alatt született városunkban: I. Református: törvényes 15 fiu, 11 lány, törvénytelen; 1 fiu, 2 lány, — együtt: 29, — halvaszületett 3. II. Evangélikus: törvényes: 1 lány. III. Római katolikus: törvényes 2 fiu, 4 leány, törvénytelen 2 fiu — együtt: 8, — halvaszületett 1 fiu. — IV. Zsidó: törvényes: 1 lány. Az elveszültek összes száma tehát = 39, — melyet ha összevetünk az elhaltak számával (28) — a szaporodás = 11.

* Elfogott betörő. Enlítettük annak idejében, hogy a Bosznay-féle czeig kirakatát feltörték s onnan több értékes tárgyat elloptak. A tettes immár — Szabó Mária csavargónő személyében megkerült. E bünténynek úgy jötték nyomára, hogy Szabó Mária tegnap ismét lopott, de tetten kapott, s motozás alkalmával a Bosznaytól lopott tárgyak egy részét is megtalálták nála.

* A hajdu-bagosi rablóiügyesség. A fő városi lapok közlései nyomán tévesen írták, hogy a királyi tábla a gyilkossággal vádoltak között Szegény Károlyt felmentette, — a Basa a József halalos ítéletét pedig megerősítette, — a királyi ügyességől nyert információk folytán kijelentjük, hogy épen megfordítva áll a dolog, mert a kir. tábla Basa Józsefet mentette fel, ki már szabad lábra is helyeztetett, Szegény Károly halalos ítéletét pedig megerősítette. Szegény Károlyt a felsőbb bíróság ezen ítélete nagyon levette, — ma délelőtt a kir. ügyész urhoz vezette magát, tanácsért eszedezvén tőle, hogy halalos ítélete miként volna megváltozatható.

* K. Tóth Kálmán nagy érdemű írónk, ki a „Magyar Ifjúság” cz. jeles folyóirat két első évfolyamán végig T i s s a n d i e r Gaston épen olyan tanulságos, mint vonzó művét „A tudomány vértanúit” ültette nyelvtünkre át, ugyanazon tudományos franzia író, hasonló terjedelmű, becsű és irányu másik remekművének átdolgozását „A munka bajnokai” czim alatt kezdette meg s ezen munka egy év alatt lesz befejezhető e lap hasábjain, azután pedig külön is megjelenik.

* Érteletés. Azokat az igen tisztelt építőmestere s iparos urakat, kik a czeigledürczai ref. templom építésére akár egészben, akár az egyes munkanemeket illetőleg vállalkozni óhajtanak, tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy a vállalati általános és különös feltételek példányai immár elkészülvén, azokat az egyházi irodában a hivatalos órák alatt bármikor átvehetik. Debreczen 1882. december 22-én. — S o m o g y i P á l főjegyző.

* Kötvetetett tanítók. Azon tanítók, kik 1880. óta isk. takarékpénztárt kezelnek, az orsz. gazdasági egyesület részéről díszokmány nyalt lettek kiírtatva. Ismerőseink közt ott találjuk: P é n t e k F e r e n c z debreczeni, S ó l y o m A n t a l h.-bőszörményi, V i n c z e J ó z s e f, földesi ev. ref. tanító urakat. Érdekes, hogy a h.-dorogi (Hajdumegye) tanítók között E ő t v ő s I m r e, F e h é r György, K ű z m ő s R ő z a és V a r g a J á n o s nyertek kiírtatást. Tehát egy oly kis városból 4. — Örvendünk, hogy tanítóink törekvése ily szép elismerésben részesül. — Megemlítjük, hogy a „Pead. Szemle” decemberi füzeté S ó l y o m A n t a l, a h.-bőszörményi jeles tanító arczképét s életrajzát közli.

* A szinlap dícséretére legyen mondva, a „Sötét pont”-ot már nem hirdeti vásárlás szíjjal, bár azt a szinlapon magának csak ott hagyott megjegyzés nélkül tudjuk, hogy ez most a „Le g u j a b b társadalmi dráma”. Nagyobb hiba, hogy a közelbő előadandó „Sári néni” című népszimű szerzőségét a szinlap Berczik Árpádra fogja; lapunk is a színháztól érkezett jelentés hibájából irt Berczik Árpádot a szerző, Almási Tihamér neve helyett. Vigyázatot kérünk!

* Eljegyzés. Keiner Adolf, helybeli fiatal kereskedő Kohn Adolf borsnyakereskedő czeig üzletvezetője, jegyet váltott Perli József győri kereskedő Hermina kedves és művelt leányával Győrött.

* Halálozás. Dr. Propper Nep. János, a kereskedelemi tanítvány igazgatójának neje, ma d. e. hosszas és kínos szenvedés után meghalt. Őt gyermek siratja az elhunytat. Beke poraira!

* Színház köréből. Tegnap — félház előtt — a „Czigányprincz” cz. bohózat ismételtetett. Az előadásról csak elismeréssel szóhatunk. Ma és holnap Csiky Gérgely legújabb drámája: „A s ő t é t p o n t” adatik. Csűörtökön — karácsony előestéjén — nem lesz előadás. Pénteken: „S á r i n é n i” új népszimű kerül színpadra, szombaton: „II. R á k ó c z i F e r e n c z f o g s á g a”, vasárnap pedig valószínűleg „A t é k o z l ó” látványosság. — Megemlítjük még itt, hogy színtársulatunk több kiváló tagja már is szerződési ajánlatokat kapott egyes vidéki színházaktól — így pl. Z i l a h y G y u l i Krecsányitól és Nagy Vinczétől, — azért jó lesz A r a d i urnak vigyázni, ne hogy úgy járjon mint tavaly, hogy a legjobb vidéki erőket az eleimesebb igazgatók elkapkodják előle.

* A jogászból. „Mintán több felől értesítettünk, hogy a meghívók illetékes helyeikre el nem jutottak; tisztelettel felkérjük, — a meghívókra igényt tartó — közönséget, hogy a bal-bizottsági irodában — Bika szálloda, pipere terem — sziveskedjenek jelentkezni. — Más oldalról pedig értesítjük a tisztelet közönséget, hogy a hivatalos órák d. e. 12—1 j e s d. u. 2—3 óráig tartanak meg, a fent jelzett helyen, a hol is a páholy jekykre előjegyezhetni.” — A jogászból-bizottsági rendezőség.

* Halálozások. A decz. hó 13-tól decz. hó 19-ig terjedő hét alatt meghaltak városunkban: Kecskés Erzsébet, 63 éves, ref., aggkór, Balogh István, 61 é., ref., gutatűs, Gábor János, 54 é., ref., szerencsétlenség, Fodor Sándor, 65 é., ref., gutatűs, Szics? ref., halvaszületett leány, Kis Mária 6 é. ref., hagymáz, öz. Kiss Ferencz, 70 é. ref., hagymáz, Csekus? r. kath., halvaszületett fiu, Moser Eszter, 3 hónapos, ref. verhas, Káral Imréné, 35 é., ref., tüdőgümőkór, Goppel Károly, 56 é., r. kath., állkípet, Agg Jánosné, 62 é., ref., szerencsétlenség, Weiss Lajos, 17 é., zsidó, tüdőgümőkór, öz. Kovács Jánosné, 76 é., ref., öngyilkos, Pap Ilona, 7 hónapos, ref., tüdőlob, Klein Ignác, 79 é., zsidó, máj rák, Balog Zsuzsanna, 12 é., ref., agylob, Propper Jakab, 49 é., zsidó, tüdőgümőkór, Tamás? ref., halvaszületett leány, Somogyi? ref., halvaszületett fiu, Fazekas Juliána, 10 h., ref., görcsök, Budaházi Katalin, 3 é., ref., tüdőhurut, Bagdi Istvánné, 31 é., ref., gyermekgy láz, öz. Bogdány Mihályné, 70 é., ref., aggkór, Bodnár András, 56 é. ref. behurut, Szűcs Antal, 45 é., ref., veriób, Szentesi Jánosné, 46 é., ref., gyermekszülés, Horváth? ref., halvaszületett leány. Elhaltak összes száma = 28.

* Vadászat. A debreczeni vadásztársulat e hó 28. és 29-én az Ohaton körvadászatot tart, gyülekezési hely az obati csőszház. Vadászat kezdete 9 órakor. Az alirási izek Nánássy és Kleckner, Jóna Sámuel és Pájer József uraknál, továbbá a casinóban vannak kitéve. Az e l n ö k e s g.

* E. M. K. E. H. a r a s z t h y Gyula, helybeli tanár 100 forint beletett az E. M. K. Egyesület alapító tagjai közé.

* Nagyerdő gőzfürdő karácsony első napján pénteken több oldalról felszólítás folytán s tekintettel a hógyek elfoglaltságára, a f é r f i közönség rendelkezésére fog állani.

* Fürdő. A Taledi-féle gőzfürdő karácsony és ujev első napjára eső pénteki napon a t. közönség óhaja folytán (tekintettel a hógyek elfoglaltságára) a férfi közönség rendelkezősére fog állani.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

»DEBRECZEN«

politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapja. Január 1-én új évfolyam kezdődvén, felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejárt, az előfizetés megújítására.

A „Debreczen” megjelenés napjánként péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre:

Egész évre 10 frt.

Félévre 5 frt.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések a legújnyosabb árak mellett a kiadáhatatlan vételnél fel.

Szives bizalommal felkérjük tehát a n. é. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen.

Előfizetéseik és hirdetések a lap részére Debreczen (főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház) Kutasi Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetni Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedésében.

A „DEBRECZEN” kiadóhivatala.

* Kötvetésre méltó. Nem rég egy ismerősünk, ki sok ideig székrekedésben, mely vértoldással, főfájással, szivdobogás s étvágytalansággal volt összekötve — szenvedett, házi orvosának ajánlatára, az általános ismeret Brandt R. gyógyszerésze svájci labdacsokat kért. Az illető gyógyszerész, kinek nem tudható okokból, nem voltak valódi svájci labdacsoi arra akarta birni a vevőt, hogy vegyen az ő saját gyártmányából valót, mely a valódihoz volt csomagolva s a mely

szinte jobb is, olcsóbb is. Szerencséjére a beteg már figyelmeztetve volt a különféle utánzatokra, s így rögtön távozott, hogy egy más gyógyszerésztárhoa vegye meg a valódit. Ez követésre méltó példa, s bizonyára minden rászédéstől ment fog maradni az, ki arra ügyel, hogy a dobozon rajta van-e czeigjegy: egy fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása.

* Mal számunkhoz mellékelve veszik olvasók a „Franklin társulat” kiadványainak árjegyzékét. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Hazánk s a külföld.

— A felvidéki magyar közművelődési egyesület, melynek elen, Odeschalchi Gyula áll, taggyűjtő izet bocsátott ki. Az egyesület székhelye Nyitra, alapszabályaiól közöljük a tagokra vonatkozó pontokat: 6. §. Az egyesület tagjai lehetnek Magyarország mindazon feddhetlen jellemű férfi és nő lakosai, kik nagykorúak, illetőleg törvény szerint önálló egyének. 7. §. Az egyesület tagjai: alapító és rendes tagok; a) Alapító tagok mindazok, kik az egyesület alapítókéjének gyarapításához egyszersmindenkorra legalább 100 frttal közpénzben, értékpapírban vagy kövényben járúnak. b) Az egyesület rendes tagjai azok, kik magukat aláírásukkal legalább 10 egymás után következő évre évenként 2 frt tagdíj díjjak az egyesület pénztárába leendő befizetésére kötelezik. A rendes tagoknak aláírásuktól számítandó 10 évig áll fenn kötelezettségük az egyesülettel szemben, beazámitásával azon egész evnek, melyben a belépés történt, s. §. Minden egyesületi tagnak joga van színgazgató választmányál felvételeire új tagokat ajánlani. 9. §. Új tagok felvételénél az igazgató-választmány nem tartozik indokolni sem a felvételt, sem az elutasítást. 10. §. Az alapító és rendes tagok képezik az egyesület közgyűlését s ott megjelenvén, indítványozási, tanácskozási és szavazási joggal bírnak. 11. §. A rendes tagok tagsági díjakat évenként az egyesület pénztárába előre kötelesek befizetni; kötelezettsége lévén egyszersmind minden tagnak az egyesület érdekeit minden módon és körülmények között előmozdítani. 12. §. Az egyesületi tagság megszűnik: a) halál b) az egyesület tagjai közüi való kizárás és c) kötelezettségi időtartamnak lejáratát által. Ha az illető a kötelezettségi idő lejáratát napjától számítandó 30 nap alatt kilépése iránt nem nyilatkozik, tagsági kötelezettsége tovább 10 évre érvényben marad. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— Taaffe gr. osztrak miniszterelnök toroklobban szenved, tegnap azonban jelentékeny javulás állt be állapotában.

— Az angol szabadelvű pártban az irlandi kérdés szakadást idézett elő. Hartington lord, eddig Gladstone mellett az angol liberálisok egyik legtekintélyesebb tagja e kérdésben fölmocdotta vezetésre a barátságos s nem fogadja el a Parnellei létrejött kiegyezést. Salisbury tehát az üszszak elejébe, meg a felirati vita előtt fölveti a bizalmi kérdést, mert azt hiszi, hogy az ellenzék egy része hozzá fog csatlakozni.

— Halálozás. H u b e r K á r o l y, a m kir. zeoakademia rendes tanára, a nemzeti zeneid karnagya és tanára, a magy. orsz. dalárda-szövetség karnagya vasárnap szíveszélhüdesben elhunyt. Temetése ma délután ment végbe.

Rövid hírek. K o l o z s v á r város legutóbbi közgyűlésében jelentették be, hogy a közoktatási miniszter Matyas király szülőházát restauráltatni fogja. — C s i k b ó l í r j á k, hogy a hó esés rendkívüli nagy volt az idén. Helyenként két méter magasan áll, s a közlekedés sok helyen teljesen megakadt. — H u n y a d m e g y e b e n a múlt hónapban sok kárt tettek az árvizek. A Bajersdorfi és Biach-czeignek valami 20,000 forint értékű épületét vitte ki a Zsiti Áradása Olanországba. Petrozsény és Banyica közt a megyei uton 6 hidat szakított el az ár s körülbelül 10,000 frt kárt csinált. — D l u h á n (Háromszék megye) egy 65 éves parasztagada szovátság közben agyonszurta a saját fiát. — A V a c z o n az utóbbi időben gyakrabban előfordult betörések tetteseinnek egyikét, Suhaj Mihályt a váci rendőrség a napokban letartóztatta. — R e j t é l y e s h o l t t e s t. A múlt hónapban egy szegedi vasuti ór a Szeged és Dorosma között fekvő gágányokon egy férfi holttestét találta meg, de kiletét a rendőrség nem tudta megállapítani; tegnapelőtt egy fiatal tanai meyecke a szerencsétlen véget ért férfi ruhában saját férjének, Császár Ferencz ácsmesternek holmijára ösmert. — T i t o k t e l j e s g y i l k o s s á g. Kállay Imréné, született Bendik Teréz tejárúsitónő, Budapestten Nagy János utcza 44. sz. alatti lakásán tegnap reggel félnyolcz órakor halva találták. Erőszakos halál lett konstatalva.

Műszák.

— Munkácsy új képe. M u n k á c s y Mihály nagy hazafikfia serényen dolgozik a Mozart halála című festményén, melyet először és pedig valószínűleg már a tavasszal Budapestten állít ki. A mester kiútásba helyezte, hogy a tavasszal eljön Budapestre.

— Színészet. M o l n á r n é Kocsisovszky Borcsa asszony, a nemzeti színház kitünő tagja lemond a szini pályáról s nyugdíjazását kérte. — A t e m e s v á r i magyar színház — Gerőfi erélytelensége miatt megbukott. A színészeti egyesület Beneyit küldte ki a temesvári szini viszonyok megvizsgálására. Temesvár város törvényhatósága G e r ő f i színgazgató ellen, több rendbeli visszaélés miatt, fenytő ítéletet tesz. A város a szubvencziót 1000 frttal fölemeli s a társulat marad. A városi közgyűlés színgyűlés bizottságot küldött ki az

ügyek rendezésére. Sajnos, hogy a német ajku városokban — többnyire az igazgatók a hibások — s e miatt nem tud gyökeret verni a magyar színészet, — így Sopronban is megbukott a J a k a b Lajos társulata, melynek (a mint olvastuk) 46 tagja közt 43 volt a zsidó. — Az „a r a n y e m b e r”. Jókai Mór drámája, közelebb színpadra került Serajevóban.

— Kétszer magyar népdal zongorára alkalmazva! A „Magyar Dal-Album” című egytemes magyar népdal gyűjtemény eddig megjelent öt kötetére magyar népdalt foglalt magában. Ezén első ezer dal is a n. é. közönséghöz intézett többszörös felszólításunkra küldött be az ország minden vidékéről s reméljük miszerint jelenlegi kérelmünk közönségtelje után a második ezer dal is rövid idő alatt egybegyűl. Felkérünk tehát mindenkit e hazában, hogy a ki csak ismer egy vagy több oly magyar népdalt, amelyek a „Dalalbum”-ban még nem jelentek meg, sziveskedjék azokat egyhangra lehanggyezeni s azok t e l j e s szövegét is leírva, alulírott szerkesztőséghez beküldeni és mi a dallamokat zongorára alkalmazva a „Magyar Dalalbum”-ban, s szöveget pedig a külön megjelenő szövegkönyvben, a „Magyar Daltár”-ban fogjuk közzéadni. Meg vagyunk győződve, hogy Magyarország minden lelkes fia és leánya készséges örömmel teljesítendő kérelmünket, annyival inkább, mert ezzel a nemzetiség eltárára áidos, a oly mű létesítéséhez nyújt segítség, mely megbecsülhetetlen örök kiucse leendő a magyarnak. A „Magyar Dal-Album” szerkesztősége Győrött.

— Mákázó poéta. Egy olasz költő nemrég előfizetési fölhívást bocsátott ki összes műveire, s az előfizetési fölhívást e passzussal fejezte be: Mindazon barátaimat és ismerőseimet, kik esetleg holtom után nekem egy szérény emlékkövet szándékoznak állítani, ezenel felkértem, sziveskedjenek irányomban e gyöngéd és szomorú adót meg életemben leróli azáltal, hogy fizessenek elő műveimnek első sorozatára. Ha a befolyandó összeg a kiadás költséget s az existenciám fötartására szükséges összeget fódózi, magam állítatom föl az emlékkövet, hogy holtom után miattam senkinek se legyen több kellemetlensége.

Színház. Holnap, szerdán, bérlet páros számban másodikor adatik: A s ő t é t p o n t. Legközelebbi előadás itt először: S Á R I N É N I, új népszimű, új dalokkal Berczik Árpádotól. Felelős szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy néhány hétre félbeszakított

FOGORVOSI MŰKÖDÉSEMET

újra mekezdtem. Fog és szájbetegségek gyógykezelése sére, Plombok és műfogak készítésére kitűnően berendezett intézetemet a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom.

Dr. DEÁK J. fogorvos, a közegezségügyen okleveles tanára.

Rendel naponta d. e. 9—12. és d. u. 2—5 óráig.

Debreczen, főpiacz, Vecseyház.

Uj férfi és gyermek ruha raktár

Debreczenben czeigled-utcza a gyógyszerertárral szemben, ajánlja a közlegő ünnepekre különösen legújabb térföltönyöket, felső téli kabátokat, fiu és gyermek öllönyöket, felső köpenyeket és számtalan más ruhaneműeket a legutányosabb ár s szolid szolgálattal mellett. Becses látogatásért eszedezve maradok tisztelettel

KLEIN MÓR.

Cocain-Sect

az amsterdami líkőrgyári közkereseti társaságtól Mödlingben Bécs mellett.

Mi ezen kitünő líkört a coca növényből pároljuk, melynek csodálatra méltó tulajdonait csak a legújabb időben ismerték fel, és azóta orvosi tekintélyektől dicseretik. Tudományos kutatások alapján a coca élvezésénél, rögtönös vidámodás, könnyűség és az ónuralom növekedésének érzete áll be, életvidorabban és munkakédevebbnek érzik magukat. Hosszantartó folytonos testi vagy szellemi munka utáni faradság azonnal megemléstetik, és az emésztés bármilyen háborgatása vagy bármely gyengeség tartósan megszűntetik.

Egy eredeti palack 1 frt 20 kr

Raktárak a legtöbb füzere és csmegekerekedésekben, valamint cukrázárákban ha nem kapható, akkor mi szállítjuk postán (3 pl. szállításánál ingyen csomagolás és szállítás).

Még csak rövid ideig tartó végkiárulás.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy a raktáramon levő alant felsorolt

karácsonyi és ujévi ajándéknak is igen alkalmas

árakat — a végkiárulás befejezése céljából igen olcsó áron elárusítom; felhívom tehát a m. t. vevő közönség becses figyelmét ezen kiváló alkalomra.

Tisztelettel

ROTT L.

Debreczen, kistemplommal szemben.

Női ruha kelmék; fekete és színes selymek; menyasszonyi nagy selyem kendők; téli posztó kendők; atlasz és szaten paplanok; női felöltők, bundák, muffok; báli ruha kelmék, moll; creplisse; tarlatán; esteli színű caschemirok; és végül

500 DARAB

legujabb szövet maradék meglepő olcsó árban.

Karácsonyi és ujévi
ajándék és idény cikkek

SZEPESSY és KEREKES

diszáru kereskedésébe
érkeztek és jutányos áron ajánlatuak:

Bronz- Majolika- bőr- fa- és Plüsch disz-árak
Asztal feltétek, vizit állványok, íróasztal szerelvények, virág- és diszasztalok, öblönyök, francia asztali órák, költő órák, dohányzó asztalok, szivar szervicek, illatszertartók, Casettek. Diszes albumok, író mappák, és varró necessairek, himzett szivar-levél- és pénztárczák.

China ezüst árak
China ezüst háztartási és kihazásitási cikkek bizományi raktára bécsi gyári áron: asztali és csemege kések, evő és merő kanalak, ecset, olaj tartók, asztali disz- és csemege feltétek, disztükörök, tojás és liquer servicek, thea üstök, kannák, vaj-tartók, pálozók stb.

Lámpák
Valodi Ditmár függő és asztali petroleum dísz lámpák, üveg-részek és összes lámpaszerelevények.

TAJT és borostyán árak
Összes Adler-féle pipák bizományi raktára, valodi antik formájú dísz pipák, valodi különleges dísz török calbukok, szivar-szivarka, virgínia szivar-szipák nagy választékban.

Tűzelo szerek
Kályha előtétek, tűzelo garnitúrok, kályha ernyők, szén és coak-z tartók, fatartó kosarak rázlagó gyapot hengerek.

Fegyverek
Pieper Diana, Le-faucheux, La cister és gyutacsok, vadász-fegyverek, revolverek, mindennemű töltények, összes vadász-kellékek.

Eső ellen
Esernyők, gumí-köpenyek, gumí sárczipók, lábszár vedők (Gamaschen) cocus lábtörők, cocus szőnyeg.

GYERMEK játékok
Nagy választéku bubák, skatulyás játékok, edények, tutorok, konyha szerek, vasutak, öszerakó és építő játékok képes könyvek, takarékos konyhák, állatok, szekerek, hintalovak, stb. Schak, Domino, harangkárpács, vár, tombola és más társas játékok, fiúok budapesti kártyák, az első m. kártyagyárból.

Nagyérdemű közönség!

Ezennel van szerencsém értesíteni, miszerint elhatároztam a raktáramon lévő felhalmozott összes

KÉSZ FÉREI RUHÁKAT

végeladni és pedig olyképen, hogy az utolsó hónapokon elkészült ruhákat 25%-al az elkészítési áron alul, a régebbeket pedig, eltekintve az elkészítési ártól, minden áron.

Kérem méltóztatásuk e kedvező alkalmat felhasználni, mely alkalmat ad elegáns és finom ruhákat fél áron beszerezni.

Kiváló tisztelettel
KRAMER J.

főruzsza 6.

Debreczen. főtér 1824. sz.

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:

VII. ker. alsó erdő-sor

3. sz.

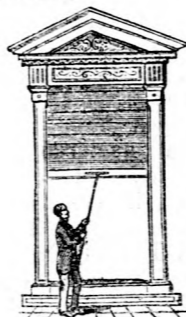
Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felbuzó zárdőnyeit

hullámzott aczellemzéből; továbbá szabadalmazott Blazieck- és Brecka-féle töltő és szel- löztetési

kályhák;

központi-fűtési berendezéseit.

Saját szabadalma szerinti, egy vagy több helyi égő szarvacs: mely utóbbiak különösen új építményeknél iskolákban, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztetőt és nélkül, igen észszerűen alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába tartozó munkáit u. m. építési-, mű- és szerkezeti lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségvetések, ingyen és bérmentve.

Minden hasonló készítménnyel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacokat, mert ezek minden ártalmas anyagot, a legnagyobb eredménytel felhasználva az állati test szervek betegségeit, könnyen hashajtók és vertisztítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

leküzdni a legtöbb betegségnek a biztos forrását, a czukrátok alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacok egy igen megtisztelő bizonyítványt nyert, udvari tanácsos Pitha tanártól lettek kitértve.

Egy doboz 15 labdacot tartalmazó 15 kr. Egy henger, mely 8 dobozt, tehát 120 labdacot tartalmaz, ára csak 1 ft o. é.

ÓVÁSI! Minden doboz, a melyen a czég: gyógyszer-tár „zum heiligen Leopold” nem áll és a hátsó oldalán védjegyünk nem hordja, egy hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen figyelni kell, hogy ne egy rossz, semmi eredményt nem bíró, de épen séggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan kell kéri: Neustein-féle Erzsébet labdacokat; ezek a borítékon és használati utasításon az itt látható aláírással elvannak átva. — Főraktár: Bécsben Apotheke „zum heiligen Leopold” des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Raktár Budapestben Török József gyógyszer, Debreczenben Rothschnek V. Emil és Göll Nándor urak gyógyszer-táraitban.

Neustein-Féle
Gyógyszer-tár

opold” des Neustein Ph., Belváros, Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Raktár Budapestben Török József gyógyszer, Debreczenben Rothschnek V. Emil és Göll Nándor urak gyógyszer-táraitban.

Allamvasutak bé

Lapunk hétfői szám közleményt hozunk egy budapesti közleményről szóló, Magyar államvasut-társaság venni az összes magyar államvasut-társaságoktól, hogy már (állítólag) ajánlatot írányban a magyar pénzügyminiszternek. E hirt azóta félhivatalosan a Nemzet is, megzafol hozzá teszik, hogy ilyes teret csak a pénzügyminiszteri bizottság állítólagos ajánlattevő országos államvasut-társaság körében semmit.

Eszerint, a czafolat u rendre térhetnének a felszínre fölött. Szó sincs róla, (mórtalóság), hogy bébe adják. kat. No hát megnyugsunk két észrevételt ne tegyünk dolatra.

Azt szokták mondani: nékül. Bármily erőlyesen tagadják is a félhivatalosok, sincs a bébeadásról, még se hinni, hogy ez a híreleés bécsi vagy berlini újságíró tett puszta hírlapi kacsa osztrák-magyar államvasut ig valatosan és formailag nem a kérdéssel s ha valóságos nem is tételt a magyar ternek, még sem lehetetlen, kormány, vagy a társulat kögán megbeszélés tárgyát ne a bébeadás eszméje.

Az államvasutak bébeadásról óriási képtelenségnek úgy politikailag, mint pénzügyileg, hozzá vagyunk már szoktat kormányzat részéről: még a sőt lehetetlenséget is elhín esetben annál valószínűbbnek telenség föltételezése is, mert nyáján tudják, hogy daczára ügyi rendezkedésnek (?), dacz lag felszrófolt elviselhetetlen daczára annak, hogy a leg alatt semmi rendkívüli esemény igénybe állami közpénztárunk lami deficitünk évente 30 forint között variál.

Állami háztartásunk olya pokra van fektetve s külön hadseregbe fordított rendes kiadások kimaradhatatlanság nek évről-évre, hogy kormány erőfeszítés, adósságcsinálás mellett sem képes az egyszonylyben bár megközelíteni vagy állítani.

Ilyen financiai helyzet tartanak épen csodának, ha mány a kétségbeesés utolsó megragadná. Utóvégre is ké sok minderre képes az ember, hozzá az ember: financiai miniszter.

Az államvasutak bébeadás pénzügyi oldaláról tekintve a lán nem is volna rossz üzlet. A fektetett óriási tőke alig kamafél százalékot. Ha tehát az ország csak egy-két százalékkal a bért, már azzal lehetne födözni fizicit igen tetemes részét. Egy is számított, hogy 12—13 volna a tiszta haszon, vagyis többlet.

Ámde, hogy ez az ország volna haszon, hanem óriási olyan bizonyos, mint a kétség.

Mert bármilyen kikötéssel eszközöltetnék a bébeadás: a segítség lenne a nemzet közgazdasági tételével, sőt képes volna a ne